

Vestigis d'antigues cases del carrer Torelló

Sant Quirze de Besora

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Antic emplaçament de les finques 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13 i 17
Emplaçament	Franja de cases desaparegudes a la part est del carrer des del principi fins a la Plaça Major núm.5.
Alçada:	574,3

Coordenades:

Latitud:	42.099707075608
Longitud:	2.2237330145179
UTM Est (X):	435811
UTM Nord (Y):	4661139

Classificació

Número de fitxa	08237 - 37
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Modern Contemporani
Segle	XIV-XIX
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	Illa de cases completament enderrocada el 2013 i emprada com a espai públic després d'haver portat a terme un seguit d'expropiacions. L'illa desapareguda limita amb els murs de contenció de la finca de cal Bruch (actual Comes) i avui dia s'ha deixat com a testimoni de la seva existència els murs mitges interns integrats en el mobiliari urbà.
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Número inventari	Sí. IPA. Núm. 23781
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Obert

Ús actual:	Altres
Titularitat	Privada
Titular:	5914715DG3651S0001QR, 5914714DG3651S0001GR, 5914713DG3651S0001YR, 5914712DG3651S0001BR, 5914710DG3651S0001WR, 5914709DG3651S0001BR, 5914708DG3651S0001AR, 5914707DG3651S0001WR
Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa:	ds., 01/07/2023 - 10:02

Descripció

Actualment l'antiga illa de cases es troba completament desapareguda i integrada en el mobiliari urbà com a passeig urbà. Únicament es conserven com a vestigis de la seva antiga existència alguns dels murs mitgers de les finques desaparegudes integrats als murs de contenció de la finca de les Comes o Can Bruch. a la part inferior del pas. Avui dia correspon amb un passeig, vorera i escales d'accés a la plaça des d'aquest sector.

Observacions:

Integrades en el mobiliari urbà després d'un procés d'enderroc urbanització i enjardinament portat a terme entre els anys 2013 fins a l'actualitat. Es correspon amb un accés directe a la plaça Major.

Segons la documentació consultada a l'arxiu municipal de Sant Quirze. (AMSQB. Carpeta 1671 o enderroc del carrer de Torelló) fet per l'arquitecte Jaume Vilà Arau i datat de l'any 2009. Segons el mateix feia una descripció del conjunt de les finques.

Els edificis a enderrocar es desenvolupen en planta baixa primera i segona/golfes. Les construccions assoleixen la pràctica totalitat de la profunditat de la parcel·la deixant una franja lliure a la part posterior d'un metre, per ventilació i recollida de les aigües pluvials. Exceptuant la finca núm. 8 de la Plaça Major que acull 6 habitatges en règim de lloguer. La resta de les edificacions presenten el programa següent: Magatzem i accessos a la planta baixa, habitatges en planta primera i segona, golfes vinculades a la planta inferior.

Plaça Major núm.8 . Es tracta d'un edifici de l'any 1870 i desenvolupat en una planta semi soterrani (que actualment no s'utilitza), una planta baixa a nivell de plaça amb un total de dos habitatges i un petit local comercial d'assegurances, planta primera i segona amb dos habitatges per planta. L'edifici té una forma rectangular irregular de 6,05 m de façana a la plaça Major i 25, 31 m de façana lateral al carrer Torelló. L'edifici es troba en una zona de forta pendent respecte el carrer Torelló. Té mitgera amb l'edifici núm. 7 d'aquest carrer i la façana posterior llinda amb la Plaça Major núm. 6. Actualment l'immoble es troba ocupat en règim de lloguer amb un estat de conservació acceptable ja que s'hi han portat a terme obres de reparació i manteniment periòdicament. La construcció de l'edifici constitueix en una estructura de parets de pedra de còdols de riu amb totxo massís als brancals de les obertures exteriors, estructura interior mixta amb pilars estructurals de totxo massís amb jàsseres de fusta i una paret de pedra estructural, sostres de fusta amb llata i cairó a la genovesa amb posterior capa de formigó amb malla metàl·lica i acabat amb paviment de gres. Coberta amb estructura de fusta i teula àrab.

Edifici del C/Torelló núm. 3

L'edifici té una forma rectangular de 4,43 mts. de façana al carrer Torelló i 9,75 m de façana entre mitgeres amb els dos edificis adjacents.

es troba enclavat en una zona de forta pendent del carrer de Torelló. Té mitgera amb l'edifici núm. 9 d'ela Plaça Major i amb l'edifici del C/Torelló 5 i la façana posterior llinda amb la finca veïna de la Plaça Major núm. 6 . Actualment l'immoble es troba deshabitat i en un estat de conservació molt precari amb greus mancances de manteniment. La construcció de l'edifici data de 1880 i consisteix en una estructura de parets de pedra de còdols de riu amb totxo massís als brancals de les obertures exteriors, estructura interior amb llates de fusta i cairó a la genovesa. Coberta amb estructura de fusta i teula ceràmica àrab.

Edifici C/ Torelló. núm. 5

L'edifici té una forma rectangular de 5,00 m de façana al carrer de Torelló i 9,75 m. de fons, amb mitgeres als dos edificis adjacents. L'edifici es troba enclavat en una zona de forta pendent respecte el carrer Torelló. Té mitgera amb el número 7 i amb l'edifici núm. 3 del carrer Torelló. i la façana posterior llinda amb la finca veïna núm. 6 d'ela plaça Major. Actualment l'immoble es troba deshabitat i en un estat de conservació molt precari amb greus mancances generals de manteniment. La construcció de l'edifici data de 1870 i consisteix en una estructura de parets de pedra de còdol de riu amb totxo massís als brancals de les obertures exteriors, estructura interior de bigues de fusta i cairó a la genovesa. Coberta amb estructura de fusta i teula àrab. L'accés principal és pel carrer Torelló.

Carrer Torelló núm. 7

L'edifici té una forma rectangular amb 4,30 m del carrer de Torelló i 10,00 m de fons amb mitgeres als dos edificis adjacents. L'edifici es troba enclavat en una zona de forta pendent respecte el carrer Torelló. Té mitgera amb el número 5 i el número 9 i la façana posterior llinda amb la finca veïna de la Plaça Major núm. 6. Actualment l'immoble es troba deshabitat i en un estat de conservació molt precari amb greus mancances generals de manteniment. La construcció de l'edifici data de 1870 i consisteix en una estructura de parets de pedra de còdol de riu a la planta baixa i la resta amb parets de tàpia. Estructura interior amb sostres de fusta, tàpia i cairó a la genovesa. Coberta amb estructura de fusta i teulà àrab. L'accés principal és pel carrer Torelló.

Carrer Torelló núm. 9

L'edifici té una forma rectangular de 4,61 m de façana al carrer Torelló i 10,00 m de fons amb les mitgeres als dos edificis adjacents. L'edifici es troba enclavat en una zona de forta pendent al carrer Torelló . Té mitgera amb el núm. 7 i 11 del carrer Torelló. i la façana posterior llinda amb la finca núm. 6 de la Plaça Major. Actualment l'immoble es troba en un estat de conservació molt precari i amb greus mancances generals de manteniment. La construcció de l'edifici data de 1870 i consisteix en una estructura de còdols de riu a la Planta baixa i la resta amb parets de tàpia. Estructura interior amb sostre de fusta, llates i cairons a la genovesa. Coberta amb estructura de fusta i teula àrab. L'accés principal és pel carrer Torelló.

Carrer Torelló núm. 11

L'edifici té una forma rectangular de 4,13 m de façana al carrer Torelló i 10,00 m de fons amb mitgeres a les finques adjacents. L'edifici es troba enclavat en una zona de forta pendent respecte el carrer Torelló. Fa mitgeres amb els edificis núm. 9 i 11 del carrer Torelló i la façana posterior llinda amb la finca núm. 6 de la Plaça Major. Actualment l'immoble es troba en un estat de conservació

molt precari i amb greus mancances generals de manteniment. La construcció de l'edifici data de 1870 i consisteix en una estructura de còdols de riu a la Planta baixa i la resta amb parets de tàpia. Estructura interior amb sostre de fusta, llates i cairons a la genovesa. Coberta amb estructura de fusta i teula àrab. L'accés principal és pel carrer Torelló.

Carrer Torelló núm. 13

L'edifici té una forma rectangular de 4,29 m de façana al carrer Torelló i 10,00 m de fons amb mitgeres a les finques adjacents. L'edifici es troba enclavat en una zona de forta pendent respecte el carrer Torelló. Fa mitgeres amb els edificis núm. 11 i 15 del carrer Torelló i la façana posterior llinda amb la finca núm. 6 de la Plaça Major. Actualment l'immoble es troba en un estat de conservació molt precari i amb greus mancances generals de manteniment. La construcció de l'edifici data de 1870 i consisteix en una estructura de còdols de riu i brancals d'obertures de totxo massís. Estructura interior amb sostre de fusta, llates i cairons a la genovesa. Coberta amb estructura de fusta i teula àrab. L'accés principal és pel carrer Torelló.

Carrer Torelló núm. 15

L'edifici té una forma rectangular de 5,40 m de façana al carrer Torelló i 13,20 m de fons amb mitgeres a les finques adjacents. L'edifici es troba enclavat en una zona de forta pendent respecte el carrer Torelló. Fa mitgeres amb els edificis núm. 13 i 17 del carrer Torelló i la façana posterior llinda amb la finca núm. 6 de la Plaça Major. Actualment l'immoble es troba en un estat de conservació molt precari i amb greus mancances generals de manteniment. La construcció de l'edifici data de 1870 i consisteix en una estructura de còdols de riu i pilars estructurals amb totxo massís. Estructura interior amb sostre de fusta, llates i cairons a la genovesa. Coberta amb estructura de fusta i teula àrab. L'accés principal és pel carrer Torelló.

Carrer Torelló. núm. 17

L'edifici té una forma rectangular de 5,93 m de façana al carrer Torelló i 11,30 m de fons amb mitgeres a les finques adjacents. L'edifici es troba enclavat en una zona de forta pendent respecte el carrer Torelló. Fa mitgeres amb els edificis núm. 15 i la façana posterior llinda amb la finca núm. 6 de la Plaça Major. Actualment l'immoble es troba en un estat de conservació molt precari i amb greus mancances generals de manteniment. La construcció de l'edifici data de 1870 i consisteix en una estructura de còdols de riu a la Planta baixa i la resta amb parets de tàpia. Estructura interior amb sostre de fusta, llates i cairons a la genovesa. Coberta amb estructura de fusta i teula àrab. L'accés principal és pel carrer Torelló.

Per tant i segons el que es pot desprendre de la descripció que es fa de les fitxes, aquest conjunt de finques tenien unes trets característics i arquitectònics molt unitaris i vinculats a cronologies remotes, Malgrat que la descripció i la fitxa cadastral datin de 1870 és evident que correspon amb finques molt antigues les quals i segons les descripcions, la disposició de la parcel·la i fins hi tot els materials emprats tindrien un origen medieval seguint els cànons de les parcel·les gòtiques de cases entre mitgeres. Els materials també eren els comuns és a dir còdols de riu i parets de tàpia a les plantes superiors amb una estructura de forjats de fusta que es recolzaven damunt les mitgeres i també els pilars. Per contra la finca núm. 8 de la Plaça Major reunia les característiques que ens recorden a les finques 10, 12-14 o 16 i 18 del mateix carrer, cosa que la resta són més similars a les núm. 2, 4 i 6 del mateix carrer. aquest tipus de construcció recorda els habitatges de poblacions com ara Bagà, La Pobla de Lillet, Berga, Torelló...

Història

Malgrat el seu origen medieval hem trobat referències de dues d'aquestes finques a l'amillament de 1862 conservat a l'arxiu Municipal (AMQ) liquidaciones y amillamientos Sant Quirze de Besora. Inscripció núm. 128 a nom de *Rubert Maria*.

“Por una casa con pequeño huerto adyacente en la calle Torelló núm. 5 i oper un valor de 60 c’entims.

En quant a la finca núm. 1 del C/ Torelló el mateix manual especifica a nom de *Juan Viladesem*

“por una casa con pequeño huerto adyacente en la calle Torello nº1”. Inscripció núm. 158.i amb un valor de 80 cèntims.

Bibliografia

SERRALLONGA URQUIDI, JOAN (1998). Sant Quirze de Besora de 1714 a l'actualitat. Eumo Editorial

DDAA- Retalls d'història local (1996). Club d'història local Sant Quirze de Besora. Col·lecció història local núm. 2. Associació Gombau de Besora

DDAA (2010). Sant Quirze de Besora: el fretrat. Ajuntament de Sant Quirze de Besora. versió DVD

ACM. Carpeta 17, plec 2. "registro de vesanas de los años 1828-302 Y "Demostración general de todos los partidos y censos que percibe el Excmo. Conde de Santa Coloma" 1830

AMQ: Cuaderno de liquidaciones y amillaramiento. Sant Quirze de Besora 1862. Carpeta 1016

AMQ. Enderroc del carrer de Torelló. Carpeta 1671

FAÇANA EDIFICI
PLAÇA MAJOR NÚM. 8
CANTONADA CARRER
TORELLO

FAÇANA EDIFICI
CARRER TORELLÓ NÚM. 3

FAÇANA EDIFICI
CARRER TORELLÓ NÚM. 5

FAÇANA EDIFICI
CARRER TORELLÓ NÚM. 7

FAÇANA EDIFICI
CARRER TORELLÓ NÚM. 9

CONJUNT FAÇANES POSTERIORIS EDIFICIS DEL CARRER TORELLÓ NÚM. 3 AL 17

FAÇANA POSTERIOR DEL EDIFICI DE LA PLAÇA MAJOR NÚM. 8

FAÇANA EDIFICI
CARRER TORELLÓ NÚM. 11

FAÇANA EDIFICI
CARRER TORELLÓ NÚM. 13

